(Nro. 124.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek · Nro. 62. 31. Maia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Ze *Lwowa*. — Przy C. K. Sądzie kryminalnym Samborskim iest do obsadzenia mieysce Radcy kryminalnego z roczną pensyą tysiąca czterechset ZR. M. K. i tytułem C. K. Radcy. Życzący sobie tego Urzędu podać maią prośby swoie należnie udowodnione do rzeczonego C. K. Sądu kryminalnego w Samborze w ciągu czterech tygodni od dnia nineyszego obwieszczenia rachowanych.

Z *Wiednia dnia* 21. *Maia*. — N. Pan raczył pod d. 19. Kwietnia nadać Andrzejowi Spurner katedrę Professora fizyki i matematyki zastosowaney przy wydziale filozoficznym w Przemyślu.

Kurs Wiedeński z dnia 20go Maia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 75 5/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. - ——.— Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — -.— Certyfikaty na pożyczkę z r 1821, za 100 ZR. w M K. —.— Kurs na Augsburg za 100 Kurr. — Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8 — Akcyie bankowe, iedna po 687 5/6 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Wyspa St. Domingo.

Prezydent Boyer wydał dnia 9. Lutego z pałacu narodowego w St. Domingo odezwę do mieszkańców, z powodu połączenia Hiszpańskiey części wyspy z Rzecząpospolitą. Wyraził w niey: »Mieszkańcy Haytil Chorągiew narodowa powiewa na całey naszey wyspie. Nie masz iuż niewolników na tey ziemi wolności. Wszyscy składamy iednę tylko wielką rodzinę, którey członkow łączy na zawsze zgodność woli, pochodząca z iedności celu. Tym sposobem artykuły 40 i 41 naszey Konstytucyi biorą zupełnie swóy skutek. Połączenie synów Hayti, które od trzech lat ostatecznie się rozpoczęło, a po moim powrocie do St Domingo ukończone zostało, nikogo ani iedney kropli łzy nie kosztuie. (Następnie składa Prezydent dzięki Opatrzności za iey widoczną opiekę i tak daley mówi:) Dla uczynienia dzieła odrodzenia naszego stałém i niewzruszonem, bierzmy z upłynionych 25 lat przykłady doświadczenia, unikaymy skał, o które się rozbić możemy, a przez iedność i posłuszeństwo prawom okażmy, iż filantropiczni obrońcy naszey sprawy, nie zawiedli się na nas.« — Wystawiwszy daley Prezydent korzyści z rolnictwa i handlu, zwraca mowę swoię do mieszkańców zachodniey wyspy, do tych pierwszych filarów wolności, które nieśmiertelny Petion założył, i winszuie im, iż wytrwałość ich pomyślnym skutkiem uwieńczona została. Przechodzi potém do mieszkańców wschodniey części; maluie długą ich nędzę, dzielne i krwawe walki, chwali ich zamiar zrzucenia iarzma, i cieszy się z odzyskaney przez nich wolności. »Nie zapominaycie (mówi) tego, co przeszło, zaufaycie nowemu rządowi, on rany wasze po oycowsku zagoi, a nigdy nowe burze nie zasępią pogodnego nieba, które się niegdyś nad wami chmurzyło. Haytanie! napróżno nieprzyiaciele wasi starać się będą wzniecać w pogranicznych Mocarstwach obawę, z powodu powiększenia naszey posiadłości na oyczystey wyspie. Artykuły 40ty i 41wszy naszey Konstytucyi, które nam Ocean za granicę naznaczaią, tak są znane iak i artykuł 5ty naszey Ustawy, w którym przyrzekliśmy nie mieszać nigdy pokoiu naszych sąsiadów. Jesteście rolniczym i woiennym narodem; nigdy nie weźmiecie się do oręża, chyba gdyby wam niepodległość odebrać usiłowano; zachowacie prawa gościnności, i ze wszystkiemi cudzoziemcami, ktorzy u was i wpośród was osiadać zechcą, a prawa wasze szanować będą, w pokoiu żyć będziecie.« Kończy Boyer odezwę swoię zwróceniem myśli na siebie samego; nazywa się narzędziem Opatrzności Boskiey i obecuie sobie pomoc narodu w celu wzniesienia go do stopnia, iaki pomiędzy narodami zaiąć powinien.

Po tey odezwie ieden z dzienników Angielskich czyni uwagę: »Gdy teraz Prezydent Boyer posiada całą wyspę St. Domingo,

)(

gdy oswobodził Murzynów, gdy ma 20,000 woyska w pogotowiu i skarb napełniony, lękać się wypada, aby mimo swoich przyrzeczeń, nie chciał rozciągnąć władzy do przyległey wyspy Jamaiki.

Portugaliia i Brazyliia.

Dnia 15. Kwietnia Minister Woyny udzielił Stanóm rapport dowodzcy dywizyi Portugalskiey w Rio-de-Janeiro dotyczący się wszystkich tamże od d. 9. Stycznia zaszłych wypadków, tudzież odezwę municypalności Rio-de-Janeirskiey z odpowiedzią Xięcia Rejenta, w którey oświadczył »iż wyiazd swóy wstrzyma, dokąd Stany i iego dostoyny Oyciec względem wypadków owych nie rozstrzygną.« Gdy przy tey okoliczności ieden Deputowany wynurzył domysł swóy, iż te wypadki są dziełem stronnictwa dworu i kilku osób chciwych panowania, powstał przeciw niemu ieden z Deputowanych Brazyliyskich, ponieważ trzy prowincyie życzenia swoie Xięciu w tey mierze wynurzyły; lecz przytem uniosł się tak mocno w zapale, iż prawie iednogłośnie do porządku wezwany i na galeryiach z oznakami nieukontentowania przyięty został. Z tego powodu Deputowany ów w liście podanym do gazety rządowey: Diario do Governo, oświadczył, iż godność iego, iako Deputowanego obrażoną została, przezco mieni się bydź obowiązanym takowe złożyć kiedy iey z zupełną wolnością sprawować nie może. Do tego postanowienia przychyliło się ieszcze trzech Deputowanych Brazyliyskich. Akt złożenia godności odczytany był na posiedzeniu d. 18., lecz Stany go nie przyięły, gdyż tylko niemożność fizyczna, Deputowanego od pełnienia obowiązków uwalnia. Ostateczne postanowienie względem wypadków Rio-de-Janeirskich odłożono, aż do czasu nadeyścia listów urzędowych od Xięcia Rejenta a tymczasem naradzano się nad stosunkami handlowemi, które Brazyliią z Portugaliią ściśley połączyć maią. Z tem większą niecierpliwością oczekiwano od Xięcia depeszów, ponieważ doszła była wiadomość, iż Xiążę na żądanie Władz Rio-de-Janeirskich podane d. 4. Lutego względem zwołania do Rio-de-Janeiro Junty Deputowanych wszystkich prowincyy, pod d. 16. Lutego zezwolił i takowey tytuł: »Rady Prokuratorów« nadał.

Bank Lizboński zamknąwszy z końcem Lutego wpisy, od d. 1. Marca działania swoie zupełnie rozpoczął; zarządza ón funduszem 3 millionów crusadów. Długo układano się z kupcami Angielskiemi o pożyczkę do zastąpienia niedoboru w dochodach kraiowych uchwaloną; lecz, gdy żądana przez nich prowizyia 58 od sta wynosić miała, Stany propozycyą tę odrzuciły.

Z Goa doszły wiadomości, że, mimo oporu Gubernatora, Hrabiego de Rio Pardo, Konstytucyia Portugalska tamże ogłoszoną została.

Hiszpaniia.

Z Marsylii d. 27. Kwietnia.— Król przeieżdżał się niedawno prywatnie w okolicach Aranjuez, a poznany, został powitany okrzykami: »Niech żyie Król Pan nasz!« Jeden żołnierz z milicyi odezwał się: »Niech żyie Król Konstytucyiny!« Włościanie poskoczyli do niego, i byliby go wybili, gdyby się sam Monarcha za nim nie uiął.

Kapry powstańców południowo-Amerykańskich zabieraią okręty kupieckie Hiszpańskie przed samym nawet portem Kadyxskim. Rząd nie ma pieniędzy na uzbroienie iedney nawet fregaty dla zasłony portu. Przed Korunną zaszła niedawno na morzu bitwa między okrętami płynącemi z zakazanemi towarami i brygiem Królewskim; skończyła się na zabraniu bryga.

Rząd nasz wspólnie z umiarkowanemi członkami Stanów myśli o zniesieniu wszystkich taiemnych towarzystw. Prefekt w Grenadzie zamknął iuż łożę towarzystwa zwanego Communeros.

W Barcellonie zaszły znowu rozruchy. Rząd musiał kazać zamknąć salę, gdzie się członkowie związku patryiotycznego zgromadzali. — W Saragossie spalono wizerunek Ministra Spraw Wewnętrznych, za to, iż na posiedzeniu Stanów radził rozpuścić dotychczasową milicyią, a nową urządzić. — Władze w Murcyi postępuią surowo z wichrzycielami.— W Antiquerra i Kartagenie przyszło do kłótni między obywatelami i osadą. W ostatniem mieście woysko udało się do cytadelli i zamknąwszy się tam, wysłało gońca do Madrytu.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Z Londynu d. 2. Maia. — W roku zeszłym miała Angliia 25,036 okretów kupieckich, mogących wziąć ładunku 2 milliony 560,203 beczek. Zmnieyszyło się więc przez 2 lata 444 okrętów.

W Hrabstwie Irlandzkiem Clare umarło w przeciągu 2 tygodni 500 osób z głodu. Pożywieniem ich były tylko kartofle, a gdy te nie zrodziły się, biedny lud musiał umierać. Wyginęła także trzecią część bydła wszelkiego ro-

dzain. W Hrabstwie Limerick, 100,000 ludzi żywi się iedynie trochą owsianéy mąki mieszanéy z dzikiém zielskiem. Hrabstwo Kemy podniosło bunt z głodu, nędzy i rozpaczy, bo nawet dzieciom nie było z czego udzielić pokarmu.

W Monmoutshire, powiecie zachodnio-Angielskim, leżącym na granicy Wallii, wybuchnęły rozruchy, podobne do Irlandzkich. Bandy złożone z 200 do 300 goralów napadaią w nocy domy i popełniaią bezprawia.

Rząd nasz postanowił przyymować okręty Rzeczpospolitéy Kolumbiyskiey w portach Angielskich, bez uznania atoli politycznego iey bytu. Gazeta ministeryialna Kuryier pisze, iż to się stało iedynie z względow handlowych.

Francyia.

Z Paryża d. 7. Maia. — Monitor dzisieyszy umieścił rozporządzenie Królewskie z d. 5. b. m., na mocy którego, z powodu trwaiących ciągle pożarów przez podpalanie w trzech Departamentach (d'Oise, de Somme i d'Eure) i zważaiąc na niedosteczność zwyczaynych adminitstracyynych środków zaradczych, końcem skutecznego zapobieżenia tym bezprawiom w okolicach tamecznych coraz bardziéy szerzącym się, Jenerał Porucznik, Hrabia Rivaud de la Raffiniere, dowódzca 15téy dywizyi woyskowéy umocowanym został w szczególności użyć w miarę potrzeby całego woyska w obwodzie 15 diwizyi woyskowéy znayduiącego się, nie wyłączaiąc i żandarmeryi. Władze administracyyne maią się z Jenerałem Porucznikiem, Hrabią Rivaud de la Raffiniere porozumić i pomagać mu wszelkiemi środkami w ich mocy będącémi. Przez ciąg bawienia tamże z têm nadzwyczaynêm zleceniem Hrabiego Rivaud de la Raffiniere, Marszałek polny, Baron Delapointe obiąć ma dowództwo nad 15. dywizyią woyskową.

Po ukończeniu instrukcyi i wysłuchaniu świadków (58 skarzących, 5 broniących) Sąd Touloński (*Assis*) przystąpił d. 3. Maia do wydania wyroku w sprawie spisku Marsylskiego, na mocy którego: Vallé, Salomon i Blanchard uznani zostali winnymi robienia planów do spisku, które przyiętemi nie zostały, resztę zaś cztérech puszczono na wolność. Ponieważ Blancharda większość tylko 7 głosów przeciw 5 osądziła, a cały Sąd mnieyszéy liczby przysięgłych przystąpił, przeto i on za niewinnego uznanym został. Vallego skazano na śmierć i odebranie od niego orderu legii honorowéy a Salomona na dziesięcioletnie wygnanie. Vallé, po przeczytanym mu wyroku, połknął wstęgę legii honorowéy.

Niemcy.

Od brzegów Menu z d. 7. Maia. — Ukończenie obrad Stanów Hannowerskich wstrzymały zatargi między obu Izbami. Pierwsza Izba nie zezwala na powiększenie podatków gruntowych nad teraźnieyszą ilość milliona 300,000 talarów, a natomiast chce ustanowić podatek od domów wynoszący 100,000 talarów; druga zaś Izba pragnie powiększyć podatek gruntowy do summy millión 450,000 talarów, a uchylić podatek od domów. Kommissarze Królewscy maią ten spór rozstrzygnąć.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 14. Maia. — Jarmark wczoray rozpoczęty, ieszcze nie wiele ma kupców, za kilka dni dopiero są spodziewani, z przyczyny nieco poźniéy przypadłego téy wiosny jarmarku w Lipsku.

Kraków.

Z Krakowa d. 18. Maia. — Komory Rossyyskie, będące na zewnętrznych granicach Królestwa Polskiego, skutkiem nowego systematu finansowego cofnięte są do dawnych posad, to iest na granice wewnętrzne pomiędzy têmże Królestwem i Rossyią.

W ogrodzie Tomaszkiewicza, przy Grzegorzkach, znaleziono dziś zrana młodego człowieka wieyskiego w okrutnym sposobie zamordowanego téy nocy. Ludzie w pobliżu mieszkaiący słyszeli koło północy szmer po ulicy, psy uiadały niezmiernie. Jest wielkie podobieństwo, że zabóycy długo się pastwili nad tym nieszczęśliwym, całą bowiem głowę okropnie ma poranioną. Zbrodnia ta ukryć się nie może. Wszelkie środki wyszukania morderców są przedsięwzięte.

Rossyia.

Podług gazety Petersburskiéy: „*Le Conservateur Impartial*“ datowanéy z Petersburga dnia 20. Kwietnia, rzeczywisty Radca tayny, Tatyszczew, zawczora po południu z Wiednia tu przybył.

Gazeta Senacka z dnia 22. z. m. ogłosiła opiniią Rady Państwa, w brzmieniu następuiącém:

»Rada Państwa na Departamentach połączonych: Praw i Spraw cywilnych i na Powszechném Zebraniu rozważała wniesione, na rozkaz naywyższy, przedstawienie Moskiew-

skiego Woiennego Jenerała Gubernatora o wieczystych aktach.«

»Zamiast będącego teraz porządku w nakładaniu i zdeymowaniu zaprzeczeń na maiątki nieruchome, podaie się obwieszczać o nich przez Gazetę Senacką.«

»Rada Państwa na Departamentach połączonych: Praw i Spraw cywilnych i na Powszechnem Zebraniu, rozważaiąc, iż będący teraz porządek w nakładaniu i zdeymowaniu zaprzeczeń, połączony iest z rozmaitemi niedogodnościami. Rząd, ustawicznie się staraiący o ułatwienie, iak tylko można nayw większe, środków i dróg wszystkich obrótów, tak gospodarskich, iako i handlowych, uznał za rzecz pożyteczną dla powszechnéy ufności, powiększyć iawność tranzaktów, zawieranych względem maiątków nieruchomych; i dla tego przez Opiniią Rady Państwa, naywżéy potwierdzoną w dniu 9. Lutego 1811. roku, postanowiono, ażeby oprócz korrespondencyi o zaprzeczeniach pomiędzy Izbami cywilnemi, ogłaszać przez gazety obu Stolic o przedawaniu i zastawianiu maiątków nieruchomych. To urządzenie podaie się rozciągnąć na wszystkie zdarzenia w powszechności, tak, iżby ogłoszenie przez Gazetę Senacką, było iedynym środkiem wiadomości o nałożeniu i zdięciu zaprzeczeń. Takim sposobem wiadomości, krążące teraz po całéy przestrzeni Państwa między rożnemi wzaiemnie mieyscami, będą wychodziły z iednego punktu środkowego i dosięgać mieysc tych z iednaką regularnością i pośpiechem.«

»Rada Państwa na Departamentach połączonych: Praw i Spraw Cywilnych i na Powszechnem Zebraniu, znayduiąc ten nowy środek iawności zaprzeczeń i rozwiązań na maiątki, nie tylko dogodnym w wykonaniu, ale i bardzo potrzebnym, mniema przy tém, iż wprowadzaiąc teñ nowy porządek, wypada zachować na nieiaki czas i teraz będący.«

»Na skutek tego Rada Państwa na Departamentach połączonych: Praw i Spraw Cywilnych i na Powszechném Zebraniu przez Opiniią podaie do postanowienia, co następuie:«

»1) Wszystkie te urzędy, gdzie wypadnie potrzeba zrobić na maiątek zaprzeczenie, rozwiązanie, albo się zdarzy odmiana takiego posiadacza, na którego maiątku liczy się zaprzęczenie, obowiązane donosić o tém do Drukarni Senackiéy, przez pośrednictwo Rządu Gubernialnego.«

»Od tego nie wyłączaią się takie przypadki, kiedy zaprzeczenie nakłada się i zdeimuie się, z powodu poszukiwań skarbowych.«

»2) Przy tém przesłaniu Sądowe albo Urzędowe mieysce obowiązane iest przesłać do Rządu Gubernialnego, a od niego przesłano bydź ma do drukarni Senackiéy, na koszt druku rubli pięć, uzyskuiąc pieniądze te od istca, albo z tego maiątku, którego posiadacz przyczyną iest wynikłego zaprzeczenia, albo od proszącego, który prosi zdiąć zaprzeczenie. Prócz tych pięciu rubli, mieysca te odbieraią pieniądze za papier herbowy na osnowie będących w tym przedmiocie ustaw, a mianowicie: Naywyższego Ukazu 1821 roku dnia 24. Listopada.«

»Drukarnia, zbieraiąc otrzymane z różnych mieysc, przez Rządy Gubernialne, o tym, co się wyżéy powiedziało, kommunikacyie, drukuie ie raz ieden na tydzień na osobnych arkuszach, w kształcie obiawień, podług wskazanéy do tego formy, i obiawienia te rozsyła po wszystkich mieyscach, gdzie podług prawa przyznaią się akta wieczyste, również i dla szczególnych prenumeratorów.«

»4) Mieysca Sądowe zbieraią otrzymywane z drukarni Senackiéy tygodniowe ogłoszenia; oprawuiąc ie co trzy miesiące w osobną xięgę, chowaią w należytym porządku.«

(*Dokończenie nastąpi.*)

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 22. Maia umieścił pod artykułem: Z *Wiédnia* 21. *Maia*, co następuie:

Podług wiadomości prosto z Jass z d. 10. b. m. odebranych, rozkaz W. Porty względem ustąpienia woysk z Multan, tamże na d. 8. Maia publicznie ogłoszonym został.

W skutek tegoż 2900 ludzi Anatolczyków puściło się d. 9. w pochód odwrotny. W Jassach zostało ieszcze 1500 ludzi pod Kursokiem Achmed Agą, maiących tworzyć straż tylną i Aga Janczarów.

Wiadomość o łaskawém przyięciu Bojarów przybyłych do Konstantynopola, tudzież o tak dawno upragnionem ustąpieniu woysk Tureckich z téy Prowincyi, napełniła radością iudu tameczny, z przyczyny Heterystów tylu klęskami znękany.

Podług tychże samych wiadomości z Jass, każdy cudzoziemiec, nie mogący stawić za siebie rękoymi, odebrał od władz Cesarsko Rossyyskich rozkaz oddalenia się z Bessarabii i udania się w głąb Państwa Rossyyskiego.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.